

Έκθεση για την επίσκεψη σχολείο “ANNA ΠΡΕΛ”

Augsburg 18/11/2024 -20/11/2024

Στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus, το σχολείο μας, εκπροσωπούμενο από τους εκπαιδευτικούς Οικονόμου Γιάννο και Κουτούζα Κωνσταντίνο, επισκέφθηκε το σχολείο «Άννα Πρελ» στην πόλη του Άουγκσμπουργκ στη Γερμανία προκειμένου να αποκομίσει την εμπειρία του τρόπου λειτουργίας του μαθήματος «Γερμανικά ως Δεύτερη Ξένη Γλώσσα» για μαθητές με μηδενική ή ελάχιστη γερμανομάθεια.

Το σχολείο

Το σχολείο «Άννα Πρελ» ανήκει στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και περιλαμβάνει τις τάξεις 5 έως 10 (από την 5^η δημοτικού έως την 1^η λυκείου των αντίστοιχων σχολικών τάξεων στην Κύπρο) δίδοντας - παράλληλα με τα μαθήματα γενικής παιδείας- έμφαση στον μελλοντικό επαγγελματικό προσανατολισμό των μαθητών με υποχρεωτικά μαθήματα στους τομείς της οικονομίας, τεχνολογίας και πληροφορικής ενώ και οι σχετικές αίθουσες που επισκεφτήκαμε ήταν πλήρως εξοπλισμένες ακολουθώντας όλα τα πρότυπα ασφαλείας και υγιεινής. Το απολυτήριο που χορηγείται με το λήξη του 10^{ου} διδακτικού έτους προσφέρει πρόσβαση σε σχολές μαθητείας και κατόπιν στην κατώτερη βαθμίδα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Το εν λόγω σχολείο φιλοξενεί περί τους 650 μαθητές προερχόμενους από το προάστιο Γκέρστχοφεν του Άουγκσμπουργκ, στο οποίο κατοικούν οικογένειες της κατώτερης-μεσαίας κοινωνικής τάξης του Δήμου Άουγκσμπουργκ με έντονο το μεταναστευτικό στοιχείο. Ως εκ τούτου, το ποσοστό των μαθητών με μεταναστευτική βιογραφία ανέρχεται στο 60-80% του συνολικού αριθμού αυτών. Το διδακτικό προσωπικό του σχολείου αριθμεί 75 άτομα ενώ πέραν αυτών στην εύρυθμη λειτουργία του σχολείου συνδράμουν σε μόνιμη βάση τρεις κοινωνικοί λειτουργοί και ένας παιδοψυχολόγος.

Σκοπός επίσκεψης

Σκοπός της επίσκεψής μας ήταν η παρακολούθηση λειτουργίας του μαθήματος «Γερμανικά ως Δεύτερη Ξένη Γλώσσα», το οποίο σύμφωνα με τον Κανονισμό του Υπουργείου Παιδείας της Βαυαρίας απευθύνεται σε μαθητές που έχουν μεταναστεύσει πρόσφατα στη Γερμανία και διαρκεί ένα (1) έτος αποσκοπώντας στην απόκτηση γερμανομάθειας επιπέδου A2, όπως αυτό ορίζεται από το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες. Το σχολείο έχει συστήσει από ένα τμήμα για τις τάξεις 5-6 και 7-8 με 40 συνολικά μαθητές προσφέροντας πρόγραμμα εκμάθησης της γερμανικής γλώσσας που ανέρχεται σε 13 ώρες εβδομαδιαίως. Δεδομένου ότι το πρόγραμμα απευθύνεται μόνο σε αρχάριους δεν προβλέπεται δοκιμασία κατάταξης.

Η γλώσσα διδασκαλίας είναι η γερμανική ενώ γίνεται χρήση της αγγλικής ή άλλης ξένης γλώσσας με τη συνδρομή του μαθητή-βοηθού σε λεξιλογικό-σημασιολογικό επίπεδο και μόνο.

Δεδομένου ότι κάθε εκπαιδευτικός στη Γερμανία οφείλει εκ του νόμου να διαθέτει παιδαγωγική επάρκεια σε δύο (ή και περισσότερα) διδακτικά αντικείμενα, τα υπόλοιπα μαθήματα προτιμάται να διδάσκονται από εκπαιδευτικούς που το ένα τουλάχιστον αντικείμενο είναι η γερμανική φιλολογία. Η καινοτόμος αυτή προσέγγιση παρέχει τη δυνατότητα στον/στην εκπαιδευτικό να καταρτίσει το μάθημα για το 2^ο διδακτικό αντικείμενο της επάρκειάς του μέσα από το πρίσμα της γλώσσας και να το προσαρμόζει ανάλογα με τις ανάγκες των μαθητών. Στο βαθμό που δεν είναι εφικτή η ανεύρεση εκπαιδευτικού με πρώτο αντικείμενο τη γερμανική γλώσσα, τα υπόλοιπα

μαθήματα διδάσκονται είτε από εκπαιδευτικούς που διαθέτουν επαρκή εμπειρία στη διδασκαλία του αντικειμένου τους σε αλλόγλωσσους είτε από εκπαιδευτικούς που καταρτίζονται κατάλληλα μετά από παρακολούθηση σεμιναρίων που διεξάγονται από την τοπική διεύθυνση σχολικής εκπαίδευσης. Μαθητές που επιθυμούν στη μέση του σχολικού έτους να μεταπηδήσουν σε κανονική τάξη μπορούν να το πράξουν, αφού πρώτα υποβληθούν σε δοκιμασία κατάταξης, ωστόσο κάτι τέτοιο σπάνια συμβαίνει.

Με την έναρξη του νέου σχολικού έτους όλοι μεταβατικοί μαθητές ανεξαιρέτως καλούνται να παρακολουθήσουν τα μαθήματα των κανονικών τάξεων. Έρχονται έτσι όλο και περισσότερο σε επαφή με τη γλώσσα, τόσο μέσω της αποκλειστικά γερμανόφωνης διδασκαλίας όσο και μέσω της προσωπικής τους ανάγκης να επικοινωνούν με τους διδάσκοντες και τους συμμαθητές του καθώς και να εκφραστούν στα γερμανικά. Ο στόχος της «εμβυθιστικής μάθησης» συνίσταται στην επίτευξη επιπέδου B2 στο τέλος του 2^{ου} έτους της επίσκεψής τους στο σχολείο, ωστόσο κάτι τέτοιο δεν συμβαίνει πάντα. Σύμφωνα με τις δηλώσεις της υπεύθυνης του προγράμματος Εράσμους, κυρίας Μπούπμαν, το επίπεδο B2 (ενίοτε και Γ1) επιτυγχάνεται σε πολύ καλό βαθμό κατά το τέλος του 3^{ου} χρόνου φοίτησης. Δεδομένου ότι η άριστη γνώση της γερμανικής κατακτάται σε βάθος χρόνου, οι γραπτές δοκιμασίες των εντασσόμενων πλέον μεταβατικών μαθητών στις κανονικές τάξεις φέρουν μικρότερο βαθμό δυσκολίας από τους υπόλοιπους.

Κατά τη διάρκεια της επίσκεψής μας είχαμε την ευκαιρία να συνομιλήσουμε με συναδέλφους που διδάσκουν γερμανικά καθώς και να παρακολουθήσουμε σε μία διδακτική περίοδο το μάθημα της Ιστορίας για μαθητές της μεταβατικής τάξης 5/6 με θέμα τη Νεολιθική Εποχή. Η διδακτική πρόταση της συναδέλφου είχε καταρτιστεί με διαφορετικό τρόπο από την αντίστοιχη της κανονικής 5^{ης} τάξης και εστίαζε περισσότερο στην εκμάθηση λεξιλογίου από τη σχετική εποχή μέσω εικόνων (*σπήλαιο, δέρμα, οστά, κυνήγι, συλλογή τροφής κλπ.*) ενώ και η αξιολόγηση καθ' όλη τη διάρκεια του μαθήματος (συντρέχουσα και τελική) ήταν αρκετά διαφοροποιημένη, ανάλογη του επιπέδου του μαθητή. Οι διδακτικοί στόχοι συνεπώς δεν έχουν στόχο να καλύψουν σε βάθος το γνωστικό αντικείμενο αλλά να προετοιμάσουν μέσω εκμάθησης της γλώσσας τους μαθητές για το επόμενο έτος.

Τέλος, υπήρξε κατ' ιδίαν συζήτηση του κ. Κουτούζα στα γερμανικά με μαθητές που παρακολουθούν κατά το τρέχον έτος το μάθημα της γλώσσας όσο και με μαθητές που το παρακολούθησαν τα προηγούμενα δύο έτη προκειμένου να κατανοήσει τη χρηστικότητα και πρακτικότητα της μονοετούς διδασκαλίας του εν λόγω μαθήματος τόσο εντός του σχολικού περιβάλλοντος όσο και κατά τις καθημερινές, εξωσχολικές και μη, δραστηριότητες. Θα τολμούσαμε να πούμε πως τα αποτελέσματα είναι ενθαρρυντικά καθώς τέθηκαν ερωτήσεις διαβαθμισμένης γλωσσικής δυσκολίας, οι οποίες σε πολύ μεγάλο βαθμό απαντήθηκαν ορθά.

Παραβατικότητα

Το σχολείο αντιμετωπίζει περιστατικά παραβατικότητας, τα οποία επιλαμβάνονται οι κοινωνικοί λειτουργοί και, όπου επιβάλλεται, ο παιδοψυχολόγος. Σε κάθε περίπτωση προσέρχονται οι γονείς, ακολουθεί διάλογος και τα προβλήματα επιλύονται εντός σχολικής μονάδας. Ένα από τα συχνά επιβαλλόμενα παιδαγωγικά μέτρα που αναφέρθηκαν αφορά στην αποβολή διάρκειας τριών εβδομάδων από το σχολείο. Η δε στασιμότητα λόγω απουσιών γενικώς δεν εφαρμόζεται στη Γερμανία και το μοναδικό κριτήριο προαγωγής στην επόμενη τάξη αποτελεί ο βαθμός των τετραμήνων. Τέλος, το σχολείο έχει συστήσει ειδική τάξη για πολύ παραβατικά παιδιά προετοιμάζοντάς τα ουσιαστικά για την έξοδο τους από τη σχολική εκπαίδευση.

Επίλογος

Επανερχόμενοι στο σκοπό της επίσκεψής μας στο σχολείο «Άννα Πρελ» θα ήθελα να επισημάνω εκ νέου πως η ένταξη των παιδιών με μεταναστευτική βιογραφία

στο σχολικό πρόγραμμα αποσκοπεί στην ενσωμάτωσή τους μέσω της συνεχούς επαφής τους με τη γλώσσα προκειμένου να ενεργοποιήσει τις δεξιότητές τους στο αντικείμενο της αρεσκείας του για τη μελλοντική τους επαγγελματική αποκατάσταση.